MIELIPIDE

Kannattaisi pohtia sitäkin vaihtoehtoa, että omistajaohjauksen tueksi perustettaisiin parlamentaarinen neuvottelukunta. **EDUSKUNNAN PUHEMIES EERO HEINÄLUOMA**

LUKIJALTA

Luonto on Suomen luksustuote

Suomalaisen Työn Liiton tutkimuspäällikkö Jokke Eljala ilmaisee oivallisesti Kauppalehden 1. lokakuuta ”Suomi tarvitsee omia luksustuotteita” -jutussa huolenaiheensa siitä, kuinka Suomessa ei ole osattu hyödyntää kasvavia luksustuotteiden markkinoita.

Eljala kirjoittaa, että suomalaisyrityksien tulisi rakentaa luksuselämysmatkailu pohjautumaan vahvuuksiimme ja luoda kokonaisvaltainen luksuspalvelukonsepti. Yhdyn kirjoittajan mielipiteisiin täysin. Lisäksi hän sanoo, että luksusbisnekseen on lähtenyt vain harvat suomalaisyritykset. Huoli ei ole turha. Luksus on aikamme kuuma peruna.

Nyt on aika miettiä, miten Suomesta saa ammennettua luksusta. Sana luksus sinänsä herättää monessa vääriä mielikuvia esimerkiksi ylihinnoitelluista tuotteista. Suomalaiset vieroksuvat jo perimältään kaikkea keinotekoiseen luksukseen viittaavaakin, ja paheksumme pröystäilyä ja nousukasmaisuutta. Siitä ei luksuksessa ole kyse.

Luksus on jotakin, mistä olemme valmiita maksamaan joko ajallamme tai rahallamme. Luksus on jotakin, jolle annamme suuresti arvoa. Mitä luksus sitten suomalaiselle on? Kysyttäessä sitä, saisi varmasti vastaukseksi pääosin materiaa; suuri vene, hieno kello, unelmatalo jne. Monelle luksus voisi kuitenkin tarkoittaa jotakin aivan muuta; saaristoa, järveä tai peltomaisemaa.

Suomalaiset elävät usein niin lähellä luksusta, että emme kykene näkemään sitä. Kysyttäessä esimerkiksi japanilaisilta tai keskieurooppalaisilta mitä luksus heille merkitsee, löytyy puhdas luonto yhä useamman unelmalistauksen kärkikolmikosta. Meille suomalaisille taas puhdas ilma ja turmelematon luonto ovat itsestään selvyyksiä, emmekä osaa antaa luonnolle sen ansaitsemaa arvoa.

Suomessa on jo nyt erittäin paljon luontoon liittyvää liiketoimintaa. Majoitus on vain yksi osa isoa kokonaisuutta. Lähes kaikkea vapaa-aikaan ja monipuolisesti mökkeilyyn liittyvää voidaan pitää luksustuotteena. Melontakurssit, opastetut eräretket, ratsastusvaellukset, laskettelulomat ovat kaikki luksustuotteita, kun asian vain oivaltaa.

Muita suomalaisperimäämme liittyviä seikkoja on usein yksinpuurtaminen sekä eräänlainen kateus. Emme näe oman liiketoimintamme ulkopuolelle saati näe itsellemme mahdollisuuksia muiden bisneksissä. Siiloutumisen aika on nyt ohi. Mikäli aidosti pohdimme yritysten kesken yhteistyötä, voisimme luoda luksuksesta Suomi-brändin tuotekonseptin niin tuotteissa kuin palveluissakin.

Olipa vallitseva mielikuva luksuksesta mitä hyvänsä, ovat puhdas hengitysilma, hiljaisuus ja kaunis luonto suurinta luksustamme. Antakaamme luonnollemme arvoa, ja miettikäämme, miten parhaiten voisimme kehittää sen ympärille vientituotteistusta. Lopettamalla hiljaisia lentokenttiä ja arvostamalla vain materiaa, emme näe metsää puilta.

Juha-Pekka Olkkola
toimitusjohtaja
Lomarengas Oy
Villi Pohjola

PEKKA FALI

Suomessa on jo nyt erittäin paljon luontoon liittyvää liiketoimintaa. Majoitus on vain yksi osa isoa kokonaisuutta, kirjoittaa Juha-Pekka Olkkola.

Hiilinielusta tuleva korvaus on liian pieni

Maaseudun Tulevaisuudessa kirjoitettiin 9.10. 2013 Suomen ja EU:n neuvotteluista hiilinielupäätöksen hyvityksestä. Kirjoituksessa viitattiin Durbanissa vuonna 2011 järjestettyyn YK:n ilmastokokoukseen, jossa syntyneen päätöksen mukaan maat eivät voi enää korvata metsäalan vähenemistä kasvavilla metsien hiilinieluilla.

Suomessa tämä on koettu epäoikeudenmukaiseksi, ja Suomi hakeekin odotettavissa oleville kustannuksilleen hyvitystä EU:n sisäisen taakanjaon kautta. Metsiin ja maankäyttöön kohdistuvien poliittisten ohjauskeinojen näkökulmasta asia vaatii kommentointia.

Ongelman ydin ei Suomen kannalta ole siinä, että alkuperäinen koplaus metsien kasvun ja maankäyttömuutosten on purettu. Pulmana pitää nähdä pikemminkin se, että metsien hiilinieluista tuleva korvaus on liian pieni kattaakseen metsäpinta-alan vähenemisestä aiheutuvan taakan. Suomen tulisikin satsata ponnisteluihin sopimusjärjestelmän muuttamiseksi tältä osin vuoden 2020 jälkeiselle sopimuskaudelle.

Metsien kasvun nivomista maankäyttömuutosten kanssa tuskin saadaan takaisin kansainvälisiin järjestelmiin yksinkertaisesti sen takia, että tuossa koplaamistavassa oli paljon heikkouksia.

Sehän tavallaan merkitsi sitä, että metsien kasvulla maksettiin muiden maankäyttösektoreiden ilmastolliset synnit. Tämä on johtanut siihen, ettei tähän saakka ole ollut tarvetta suunnitella metsien ja maankäytön ilmastollisten ulkoisvaikutusten huomioimista ohjauskeinoin.

Tällaisia keinoja ovat metsänraivausmaksu, joka hinnoittelisi metsän hävittämisestä koituvan ilmastollisen haitan, tai metsänomistajille maksettavat hiilikorvaukset metsien tuottamista ilmastohyödyistä. Näiden yhdistelmäkin olisi mahdollinen: säädetään kohtuullisen tasoinen metsänraivausmaksu, jonka tuotoilla rahoitetaan metsänomistajille maksettavat hiilikorvaukset.

Tällainen yhdistetty järjestelmä poistaisi tehokkaasti nykytilanteen vääristymät, jotka perustuvat metsien ilmastohyötyjen hinnoittelemattomuuteen. Kun metsien hiilinieluille maksettaisiin korvausta, vaatimatontakin sellaista, voisi tätä oikeaoppisesti toteutettua ohjauskeinoa käyttää myös argumentoitaessa metsien hiilinielujen nykyistä suurimittaisemman hyödyksiluettavuuden puolesta kansainvälisissä ilmastosopimuksissa.

Korrektisti toteutettu ilmasto- ja hiilinielupolitiikka on joka tapauksessa kestävämpi strategia tulevia ilmastosopimuksia ajatellen kuin keinotekoiseen metsien hiilinielujen ja maankäyttömuutosten koplaamiseen tarrautuminen tai metsänhävityksen perusteleminen metsien paljoudella.

Jussi Uusivuori
professori
Metsäntutkimuslaitos Metla

Lohenkalastuksen etiikasta on syytä keskustella

Ammattikalastajat kalastavat lohta ihmisravinnoksi EU:n jakamien kiintiöiden puitteissa. Vapaa-ajankalastajille lohi on elämys. Jos lohen kalastuskuolevuutta on välttämätöntä vähentää suojelumielessä, kumpaakin kalastusta on rajoitettava.

Ammattikalastusta onkin rajoitettu jo 1980-luvulta lähtien. Jos taas katsotaan, että ammattikalastajien on luovuttava elinkeinostaan kokonaan, jotta harrastajien elämykset olisivat varmempia ja suurempia, ollaan kyseenalaisella tiellä.

Eduskunnassa puhunut islantilainen kalastusmatkailuguru Orri Vigfússon sanoo, että lohta voi kalastaa, mutta sitä ei saa tappaa eikä syödä.

Sama mies on kuitenkin sitä mieltä, että kalakannasta voidaan kalastaa kestävästi 20 prosenttia. Itämeren pyyntikokoisista lohista kalastetaan 10 prosenttia.

Vigfússonin mainostama pyydystä ja vapauta -kalastustapa ei takaa lohen eloonjääntiä ja kudun onnistumista. Tuoreessa kanadalaistutkimuksessa pyydystä ja vapauta -kalastuksen kohteeksi joutuneiden isojen lohien lisääntymisenestys oli merkittävästi huonompi kuin samankokoisilla lohilla, joita ei ollut pyydetty kyseisellä tavalla (Richard ym. 2012).

Isojen lohien ylös saaminen vie kalastajalta pidemmän ajan, ja niiden fysiologinen tila ehtii siten häiriintyä enemmän kuin pienempien lohien.

Vapaa-ajankalastajille suuret ennätyslohet ovat haluttua saalista. Kalakannan lisääntymiselle suurikokoiset kalat ovat kaikkein tärkeimpiä.

Voidaan myös pohtia, kuinka eettistä ylipäätään on kutujokeensa nousseen kalan kiusaaminen sokkitilaan, jotta rannalla siimaa kelaava kalamies saisi elämyksen ja ennätyssaaliistaan kuvan.

Kukaan ei voi väittää, että eläinrääkkäystä muistuttava pyyntitapa on ainoa oikea tapa pyydystää lohi ja että tämänkaltaisten elämysten varmistamiseksi lohen ammattikalastus täytyy lopettaa.

Maria Saarinen
FM, biologi
Turku

» Kukaan ei voi väittää, että eläinrääkkäystä muistuttava pyyntitapa on ainoa oikea tapa pyydystää lohi.

Metla ei tutkinut neulasten rikkipitoisuuksia

Tapio Laiho kirjoitti (MT 9.10.), että Metlan Multian toimipaikka perustettiin neulasten rikkipitoisuuksien tutkimiseksi. Asia on kuitenkin aivan päinvastoin.

Olin jo vuonna 1987 varma siitä, ettei mäntyjen ruskistuminen johtunut ”happosateista”. Siihen mennessä olin ehtinyt työskennellä Metlan lannoituskokeilla parikymmentä vuotta.

Useilla kymmenillä koealoilla oli maahan lisätty kalsiumia, kaliumia ja magnesiumia, joita happamien sateiden väitettiin maasta huutelevan. Versosurmakka sieni ruskisti kuitenkin mäntyjä samalla tavoin niilläkin.

Vein monia asiantuntijoita katsomaan näitä kokeita, jotka olivat versosurman vaivaamalla alueella.

Kukaan heistä ei uskaltanut olla julkisesti samaa mieltä kanssani, koska tutkimusrahaa ei tullut silloinkaan toisinajattelijoille. Sama koskee nyt tätä ”ilmastonmuutosta”.

Multian toimipaikka perustettiin allekirjoittaneen aloitteesta ja toimin toimipaikan esimiehenä noin 20 vuotta. Multialla oli vuosien aikana töissä useita kymmeniä henkilöitä, joiden palkka maksettiin senaikaisista työttömyysrahoista.

Toimipaikalla tehtiin kaikenlaisia metsäntutkimukseen liittyviä töitä.

Päällimmäisenä tavoitteena oli selvittää, miten erilaiset maanhoitotyöt (esimerkiksi lannoitus, kulotus, hakkuutähteiden keruu tai maanmuokkaus) vaikuttaa biomassan tuotokseen ja jakautumiseen metsässä.

Vaikkapa kuinka paljon typpilannoitus lisää humuskerroksen massaa.

Sadoista kaatokoepuista mitattiin runkopuun, oksien, lehtien ja juurten massat. Tähän työhön Laihon paheksuma neulasten nyppimien varmaan liittyi.

Neulasten ravinneanalyysejä pidän muuten turhina. Puut eivät reagoi muuttuneisiin olosuhteisiin muuttamalla neulasten ravinnepitoisuuksia, vaan lisäämällä tai vähentämällä neulasten massaa.

Varsinkaan neulasten pääravinnepitoisuudet eivät juuri vaihtele kuin puulajien välillä.

Hivenravinteista esimerkiksi mangaanipitoisuudet vaihtelevat, mutta korkea mangaanipitoisuus kertoo, että kasvupaikan maa on veden vaivaama ja sen informaation saa hankittua halvemmallakin.

Teuvo Levula

Poliittiset työtapaturmat

Poliitikot ja muut korkeissa tehtävissä olevat henkilöt keksivät taas uuden näppärän työtapaturma- sanan, minkä taakse on hyvä piiloutua, kun joutuu selittelemään tekosiaan.

Käsittääkseni työtapaturma ymmärretään vamman tai sairauden aiheuttavana asiana eikä se ole omien mokauksien selittelysana. Onhan niitä joidenkin maiden parlamenttien käsirysyjäkin joskus näytetty ja silloinhan voi sattua, tai turpaan voi saada kunnollakin.

Suomen sanaleikin tapahtumaketju alkoi siitä, kun Nokian pääjohtajaksi noussut Risto Siilasmaa selitteli, että Stephen Elopille maksetut ylisuuret palkkiot johtuivat työtapaturmasta.

Ministeri Heidi Hautala käytti samaa taktiikkaa tiedotustilaisuutensa jälkeen. Tilaisuudestaan poistuvan entisen ministerin juostessa uteliailta toimittajilta karkuun hän huuteli perään vain, että se oli työtapaturma.

Osmo Soininvaaran selitellessä valtion yhtiöiden ohjausyksikön Arctic Shipping -asiaan liittyviä Hautalan alkuperäisiä tiedotteita sekä julkaistuja vain toiselle puolelle kopioituja unohdettuja tiedotteita hän ei myöntänyt virheen tapahtumista vaan nimitti sitä puhtaaksi tapaturmaksi.

Esa Puuskari
Kouvola

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Tuet

Valtiosihteeri Artjoki! Tärkeintä on jakaa tuet alueellisesti tasapuolisesti kaikille peltohehtaareille ja eläimille.

Tukikelvoton

Samaa mieltä

Hyvin kirjoitti ”Onnelliset kanat ja onneton tuottaja”. Olen täysin samaa mieltä sanasta sanaan.

Munakunnan tuottaja

Hanna Salosen kirjoitus ”Maatilan kokonaisuuden kannattavuus ratkaisee” on hyvä kirjoitus.

Ei nimimerkkiä

Päivän kuva

Päivän kuva (MT 11.10). Onhan tämä kuva käsitelty jollain ohjelmalla, onhan pliis. Meillä päin ei näitä asioita ole koskaan saatu samaan kuvaan.

4 aikuisen lapsen isä

Toivomus

Altiasta rehu- tai biopolttoainetehdas. **Lassi maalta**

Viisaus

Wanhan kansan viisaus: Mies otti ryypyn, ryyppy otti toisen, ryypyt ottivat koko miehen.

Näin on

Vastuuta

Jokaisella on velvollisuus puuttua, jos huomaa, että eläimiä pidetään huonosti. Silmien sulkijoita kyllä riittää.

Ei nimimerkkiä

Nato

Joku kirjoitti, että mennään Venäjän kainaloon. Me olemme jo siellä, josta nyrjähtäminen Natoon tulee olemaan vaikeaa, jos ollenkaan. **Siltä näyttää**

Jotakin rajaa

Donnerista maatalousministeri, loppuu meiltäkin tämä kituminen.

Kaikki kynnetty

On väärin panna Maaseudun Tulevaisuuteen noin tyhmää kuin Jörn Donnerin sanomisia maataloudesta.

Pulssi nousi

Tottakai se vihastuttaa, kun tyhmät johtajat ovat tehneet typerää maaseutu- ja maatalouspolitiikkaa. Donner kuuluu älymystöön. Siinä olisi huippuosaaja järkeviin uudistuksiin.

T.K.

Renkirinki

Missä ne innokkaat työntekijät ovat, ei ole näkynyt? Lomitukseen ja itse hankittuun työvoimaan pettynyt.

Nuori viljelijä

Hiiltä

Jos Helsingin Energialla ei olisi hiilimörköä (30% energiasta) maakaasun rinnalla, voisivat helsinkiläisten energialaskut kaksinkertaistua?

Näyttäkää mallia

Puuta

Auttikönkäällä teräspuikot luonnoton aine rapuissa. Läpinäkyvyys haittaa. Puu ainoa oikea materiaali siihen tarkoitukseen. **AR**

Laillisesti

Luonnonsuojelu on tarpeellista toimintaa. Keinot valittava laillisesti. Luontoa tuhoaa esimerkiksi Talvivaara ja turpeen kaivuu pilaa vesistöt.

Ei nimimerkkiä

VIERASKOLUMNI

Jatkuvuutta omistajaohjaukseen

Hallituksessa on kaksi ministerin pestiä, joita ei voi hoitaa kovin värillisin silmälasein tai kotiinpäin vetäen. Ulkoministerin ja omistajaohjausministerin tehtävät ovat poikkeuksellisen vahvasti sidottuina jatkuvuuteen ja koko hallituksen tahtoon.

Ulkoministerin pitää hoitaa sitä ulkopolitiikan toteutusta, joka perustuslain mukaan kuuluu presidentin johdettavaksi yhdessä valtioneuvoston kanssa. Ulkopolitiikkaa hallitsevatkin linjan jatkuvuuden, ennustettavuuden ja johdonmukaisuuden vaatimukset.

Omistajaohjauksesta vastaava ministeri saa hoidettavakseen 25 miljardin euron arvosta Suomen kansallisomaisuutta. Siinä joukossa on isoja pörssiyhtiöitä, valtion enemmistö- ja vähemmistöomistusta sekä valtion kokonaan omistamia yrityksiä. Odotusarvo on, että ministeri hoitaa tätä varallisuutta tuottavasti ja turvaavasti.

Tuo 25 miljardin potti ei ole ministerin yksityisvarallisuutta. Omistajuus on jokaisella suomalaisella ja siitä seuraa myös aikamoinen mielenkiinto siihen, mitä näissä yhtiöissä tapahtuu. Hallitus hyväksyy kautensa aikana omistajaohjauksen periaatteet, joihin ministeri käytännön työssään nojaa.

Omistajaohjaus keskitettiin valtioneuvoston kansliaan ja siellä toimivalle ministerille vuoden 2007 vaalien jälkeen. Tähän mennessä kokemusta on kertynyt vain kahden ministerin, eli Jyri Häkämiehen ja Heidi Hautalan, johtamisesta.

Ministerin nyt vaihtuessa on paikallaan pohtia jatkuvuuden vaatimusta. Valtionyhtiöt ovat vaikeassa asemassa, jos omistajapolitiikka laitetaan joka neljäs vuosi tai aina ministerin vaihtuessa suurelta osin uusiksi. Ollakseen uskottavaa, omistuspolitiikalla pitäisi olla jatkuvuutta myös yli vaalikausien.

Kannattaisi pohtia sitäkin vaihtoehtoa, että omistajaohjauksen tueksi perustettaisiin parlamentaarinen neuvottelukunta, joka voisi hakea omistajaohjauksen yleisistä periaatteista ja valtio-omistuksen tavoitteista yhteisymmärrystä yli senhetkisen hallitus-oppositio-rajan.

Valtionyhtiöillä on ollut suuri merkitys Suomen teollisen pohjan synnyttämisessä. Presidentti Kekkonen, maalaisliittolaiset ja sosialidemokraatit löysivät valtionyhtiöiden asemassa toisensa. Teollisuus- ja aluepolitiikka löivät tässä kättä tuloksia tuottavalla tavalla.

Valtionyhtiökenttä on uudistunut tuon historiallisen yhteisymmärryksen jälkeen. Tänäänkin yhtiöillä on merkitystä teollisen osaamisen kehittämisen ja maamme aluerakenteen kannalta.

Omistuksen on oltava käytännönläheistä ja tarkoituksenmukaista. Omistusta voidaan pienentää, mutta voidaan myös perustaa kokonaan uusia yhtiöitä.

Valtionyhtiöillä on monenlaisia käytännön vaikutuksia. Viime vaalikaudella myyty Kemira GrowHow on tästä esimerkki. Lannoiteyhtiön myynti norjalaisille johti lyhyessä ajassa lannoitteiden huomattavaan hinnannousuun ja monen viljelijän talouden ylimääräisiin vaikeuksiin.

Aktiivista omistajapolitiikkaa on tarve tehdä – toivottavasti laajalla yhteistyöllä. Eduskunnan tuleva omistajaohjauskeskustelu antaa tähän hyvät mahdollisuudet.

EERO HEINÄLUOMA on eduskunnan puhemies.

eero.heinaluoma@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

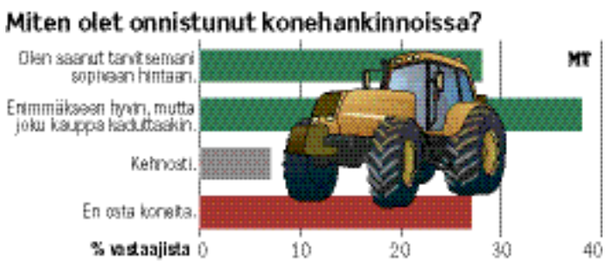

Traktorikauppias myi vain miehelle

Viikon kysymys uteli tällä viikolla lukijoiden kokemuksia konehankinnoista.

Valtaosalla on pääasiassa hyviä kokemuksia, mutta joistakin ostoksista on jäänyt paha maku. Viikon kysymykseen vastasi runsaat 300 vastaajaa.

Entinen nautafarmari on ollut tyytyväinen käytettyinä ostettuihin maatilan koneisiin.

”Olen laittanut monta kertaa ostoilmoituksen lehteen. Tarjouksista valitsen sitten parhaat. Yhtään uutta leikkuupuimuria ei ole meidän tilalle ostettu, aina on onnistuttu ostamaan kunnollinen vähän ajettu kohtuuhintaan. Moottorisahoja, porakoneita ja rälläköitä on ostettu uutena”, hän kertoo.

Pöllö kertoo kohdanneensa traktorinmyyjän, jolle ostajan sukupuoli oli liikaa.

”Mieshän se yleensä nuo koneet ostaa, mutta kerran olen yrittänyt uuden traktorin ostaa. Yritykseksi jäi, kun tämän kotimaisen merkin myyjä ei suostunut kanssani edes keskustelemaan. Päätin, että meille ei kyseistä merkkiä osteta, jos kerran myyjällä on vara valita asiakkaat. Toisessa firmassa kynnyskysymys ei ollut minun sukupuoleni. Traktorikauppoja tehty tämän kanssa 10 vuotta.”

Nimimerkki Tarkkuutta peliin – tai joutuu huijatuksi osti auton kauppiaalta, joka jätti osan totuudesta kertomatta.

”Kysyin myyjältä, millaiset auton päästöarvot ovat. Hän kehui niitä todella pieniksi ja näyttikin jotain taulukoita. Kauppa tehtiin. Parin kuukauden kuluttua näin sattumalta lehdessä artikkelin, jossa oli verrattu muutamien bensiini- ja dieselkäyttöisten autojen hiukkaspäästöjä. Mallit olivat vertailukelpoiset. Ostamamme dieselauton hiukkaspäästöt olivat yli 26-kertaiset verrattuna vastaavaan bensiinikäyttöiseen. Soitin autoliikkeeseen ja vaadin selitystä. Myyjä sanoi, että hän puhuikin silloin vain hiilidioksidipäästöistä ja että pienhiukkaspäästöt ovat ihan eri asia! Myyjä tieten tahtoen jätti kertomatta osan totuudesta, kun asiakas ei juuri sitä tietoa hoksannut kysyä!”

Nyt kysymme hirviluvista

Suomen riistakeskus myönsi tälle metsästyskaudelle 32 900 hirvenpyyntilupaa, 10 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna.

Pitäisikö pyyntilupia sinun mielestäsi lisätä vai vähentää nykyisestä?

Huolestuttavako liikenneonnettomuudet vai ovatko taimituhot mielestäsi pahin riesa? Vastaa viikon kysymykseen osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

SUVI NIEMI

» Myyjä tieten tahtoen jätti kertomatta osan totuudesta, kun asiakas ei juuri sitä tietoa hoksannut kysyä!«

NIMIMERKKI TARKKUUTTA PELIIN